

Latwieefch u Awises.

Nr. 10.

Zettortdeenā 10. Merzi.

1860.

Awischu-sinna.

Wehterburga. Schehligs Keisers tahni regimentu batafonchm, kas til stipri turrejuschees Kaukasus kahnōs, par gohda parahdischanu nowehlejis us saweem karrogeem, jeb us saweem zappurehm wirräfku lukt, kas rahda tohs gaddus 1857. 58. 59 un to weetu, kur tahs karrojoht leelu gohdu nöpelniujuschas.

Tehrpatas Awises raksta, fa 1859tā gaddā beidsoht tur mahjojuschi 6652 vihrischki, 6191 feewischki, tas irr 12 tuhkf. 843 zilw., — (Selgawā effoht 1859 dshwojuschi 22 tuhkf. 901 zilw. un pa wissi Kursemmi 567 tuhkf. un 78 zilweki). 3 Lutteru un 1 Kreewu basniza, 1 Rattolu un 1 brahlu draudses luhgšchanas namis, 212 muhra un 840 kohka nammi, tas irr pawissam 1052 nammi; arri 60 bohtes un 88 eelas. Leelā grahmata krahjumā irr 103 tuhkf. 627 grahmatas; 231 ammatneeku meisteri ar 612 selleem un puiſcheem; starp scheem tikkai 1 muhrneeku un 2 zimmerman nu meisteri bes kahdeem selleem un puiſcheem.

Spania. Larashas pilſatu gan bombardeere-juschi ar karra-fuggeem, bet daudis skahdes ne warrejuschi padarriht tamdehf. Fa nikna wehtra pa juhru plohsijuse. Zaur to arri Spanjeru fuggis ar 600 kameeleem lahdehts pee Genuas nogrimmis. Tee nu taifahs Tangeras pilſatu panemt.

Italia. Wehl nebuht ne finn, fa tur nu ees un kas ihsti buhs, jo Keisers Napoleons ar sawu runnu, fa Parisē rahtsdeenā teizis un ar sawahm grahmatahm, fa islaidis Italias deht skaidri fakka, fa Parmas, Modenas un Bolognas semmehm gan wehlejoht pee-eet pee Sardinias, bet Toskanas walstei fa ne wehlefchoht; ja to mehr Sardinieris Toskanu peenemfchoht, tad Sprantschu walsts nemfchoht

tam Sawojas un Nizzas semmites ar teem leelem Alpu kalneem. Arri Sprantschu karra-spehks, kas lihds schim bijis Mailantes dallā, nn taifahs iseeet ahra, bet ne finnu teikt, kur aisees. Sardinieru Ministers Kawuhrs us Napoleon a grahmatu nu atrafstijis: fa Italia gan ne warroht Napoleonam deesgan pateikt par to, fa to atpestijis no Eistreikeem un Mailanti teem atdewis, un fa Widdus-Italiai nowehlejis, lai schi fa-aizina sawus. laudis un paschi skaidri isteiz, woi gribboht atkal sawus wezzus walpineekus, jeb wissi peeteiktees pee Sardinieru walsts, jeb woi Toskana gribboht paliskt par ih-paschi walsti. Arri Kawuhrs raksta, lai ir Sawojas laudis paschi fakka, woi pee Sprantschu walsts gribboht pee-eet, jeb pasikt pee Sardiniera; — to mehr arri Kawuhrs skaidri fakka: Sardinieru Kehninsch tikkai to darrischoht, fa laudis 11tā Merzi fa-aizinati, paschi sawu prahsu buhs isteikuschi. Ja Widdus-Italia teiks, fa winnu gribboht par Kehniniu, tad tahs semmes panemfchoht, arri Sawojeescheem ne luhgſchoht, ja paschi gribbehs paliskt par Sprantscheem. Tad nu redsehs, fa laudis 25tā Merzi teiks. Bet kad jaw manna, fa ne buhs pehz Napoleon prahta, arri ne pehz Eistreikera un Wahwesta patikschanas, tad Wahwesta, wissuwairak Eistreikeris un arri Neapeles Kehninsch us karru tai-fahs, un Eistreikeris us Ankonu, Wahwesta semmē, fuhta un fuhta saldatus, arri jaw leelus-gabbalus un wissadas karra-leetas Täpatir Widdus-Italia un Sardinieris ar steigschanohs taifahs us karra, fa no scheem warretu atkautees, un 1ma Aprili 140 tuhkf. Sardinieru saldati buhs gattani us kaufschanohs. Arri Venezia, Rohmā un ir Neapele tikkai ar leelu spehku warr sawaldhit nemeerigus, lai dumpis ne iszellaħs. Pa tam ir Sprantschu semmē fleppen taifotees us karru, Wahensemme kaimianam

ne uſtizz, un Culenderi, ir zitti waldineeki ne gribboht, ka Spranzis Sawoju un Alpu kalmus pa-nem, ar to wehl ſtipraks paleek un tad ar fawu ſpehlu iſkatru brihdi Italia warretu eelausteens. Ta tad nu neweens ne finn teilt kas buhs, kas ne buhs, bet ſchi pawaffara gan iſrahdiſees. — Nupat finna, ka 11tā Merzi Widdus-Italeeſchi ſanahkuſchi un tif ne itt wiſſi ſkaidri iſteikuſchi, ka zittu ne gribboht ka to: Toflana, Modena, Parma un Bologna, pēe Sardinjera walſts lai tohp veelikta un ar to paleek par weenu weenigu walſti. Redſehs kas nu buhs.

S-z.

Amerikas ſemmes dallā Balkar-Indijsā, pēe Bräſeres uppes irr teem eedſimteem laudim iſhis eeraddum: kad feewas wihrs lahdnomiſt, tad feewai waijag leelu ugguni ſakurt un fawu nomiruſchu wihr uelnōs ſadedsinah, uelnus pehz fa-wahkt, fohmā ſabehrt un to fohmū atraitnei us mugguru uſfeen, un ſchi tad 3 pilnus gad-dus us muggura to fohmū neſſa, un naw wiſ brihw to atſeet waſlam, nedſ orri tai irr wehlehts tai 3 gaddōs maſgatees un mattus ſuklaht.. Kad nu 3 gaddi pagallam, tad fohmū atraitnei at-ſeen waſla un fohmū uſkare us pa-augſtu weetu, feewu wiſſzauri ar ſiwiſ elſi apſwaida un ar baſ-tahm ſpalwham apkaiſa, un tad pauehl, lai ta ap fawu wihr uelneem, kas tai fohmā us meetu pa-fahrti, apkahrt danzo, un tad tik ta teek brihwē (atlaulata no fawa nelaika wihr) un warr atkal zittu wihr prezzeht! Tumscheem laudim gruhits juhḡs uſ kammeſcheem guſ; tadeht prezzegees tau-tu mahſa, ka tu kriſtigā ſemmē, kur gaſchums ſpihd, effi dſimmuſi un dſihwo. G. J. S.

No Wahzſemmes rakſta, ka no juuna gadda deenās tur ſahzis ſmuks pawaffara laiziaſch tai-fittees. Pehz jauna gadda to deenu jau effoh ar-ruschi, kur zittōs gaddōs tik eelſch Merza mehnecħa warr uſ lauka ſahkt ſtrahdaht. Sahle jau palee-koht ſafka un kohkeem pumpurifchi taiſotees. Pēe Berlines effoh ſtahrkuſ un besdeligas redjejuſchi.

Culenderu ſemmē diwi fungi ſaderreja us 2500 prankeem, kurch no abbeem warreſchoht tahi-lik lehlt; bet tas tik warreja winneht, kas abbas-

kahjas blaſkam ſalizzis un uſ trihs lehzenem 37 pehdas ailekſchhoht. Tas winnetajſ neween 37 pehdas ailehze, bet 42 pehdas. J. R.

Indrikis tas Latweetis. Brehmes pilsata kaupmanni.

Tas wihrs, kas mumſ tafs pirmas finnas par Widſemmi dohd, irr pats dſimts Latweetis. Winni wahrde irr Indrikis. Winsch lihds ar dauds zit-teem jaunekleem tikke no ta trefcha Widſemmes biſkapa Alberta von Apelderna us Brehmes pilsatu nosuhtihts un ſchē mahzitaja ammatā iſmahzihts. 1206tā gaddā jau winsch atkal Widſemmi irr bijis un ne ilgi pehz tam winsch par mahzitaju Tolowā tikke eezelt. Winsch pats ſewi ſauzahs: preeſteris un tulks Indrikis tas Latweetis, biſkapa Alberta audſeknis. 1217tā gaddā winsch irr Mohmā bijis, kur Wahwets winsu ar leelu gohdu uſ-nehmis. Winsch ſtahta tā:

Kad Wahzſemneeki zaur Sweedream un Dahneem to dabbu ja ſinnaht, ka Widſemmi baggata andeles ſemme effoh, ſahze arri winni ar Widſemneeki andeleht. 1158tā gaddā winni pirmo reiſi ar ſaweeim luggeem Daugawā eebrauze, un ſawu prezzi prett Widſemneku prezzi iſmihje. Schee pirmee kaupmanni bij no Brehmes pilschtas. Drihs pehz tam atnahze ar kaupmanneem Wahzu ammat-neeki, kas tumſchus un nemahzitus Widſemneekus daschaddos derrigos ammatos eemahzija. Tafs finnas ko Brehmeru kaupmanni par Widſemmi ſta-hſija, nahze arri drihs Segebergas Kloſteri finnamas un lahdos Augustineru muhkiſ, wahrdā Meinarts apnehmahs us Widſemmi reiſoht un Widſemneeki, kas tobrihd wehl bij tumſchi pagani, kriſtigu tizzi-bu mahziht. 1186tā gaddā winsch pa Daugawu nobrauze pēe Iſkſkilles zeema, kur jau Wahzu kaupmanni ſewim masu pilli bij uſbuhwiejuſchi.

Widſemneku dabba.

Pirms mehs par Meinarta darboschanu Widſem-mē wairak runnajam, lai papreelſch par Widſemneku dabbu un winnu dſihwes eeraschahm, par winnu ſemmes etaifiſchanahm un par winnu elka-deeweem un elka-deewa falpoſchanu runnajam.

No Indrika raksteem mehs par Latweeschi dabbu to sinnam, ka wanni ne bij tik nemeerigi, nikni un wiltigi fa Lihbeeschi un Iggauni. Latweeschi arri tee pirmee no Widsemneekem bijuschi, kas fristigu tizzibü peenachmujschi. Jau no pascheem pirmeem laikcom Latweeschi dauds preezgali, drohjchaki, darbigaki, bet arri jo lehprahrtigi irr bijuschi, ne fa Iggauni un tahs zittas tau-tas. Ar wahrdi hafkoh: pee Latweescheem irr wijs zittahds, ne fa pee Iggauneem. Debbes un gaijs irr mihsigli, semme augliga, juhras wilni ap-skallo to semmi no trim pussehm, zaur fo us to wijslabbaku wihs warreja andelet. Meschi dewe neskaitamu pulku malkas. Tahs jaukakas plawas pee leelakahm uppehm un esareem isdewe baggatu lohpu barribu. Ta fa nu semme bij skajisti ispuschfota, ta arri paschi zilweli bij gaischaki ne fa Iggauni. To drehbi, kurr Latweeschi par uswalku bruhkeja un wehl taggad bruhke, fauz par wad-mallu. Pohgu weetä wanni nesse bantes, johstas un ahkus. Zauru deenu atskanneja meitu preeziga dseedaschana skaidra debbes gaifä pee winnu dar-beem, un ifkatrs steidsahs jo ahtrakti sawu deenas dorbu padarriht. Safka fa Latweeschi wezzös laikos dauds preezigaki un darbigaki effoht bijuschi neka muhsu deenäs.

Latweeschi dñihwoeschana un eeraschas.

Dann laika kad Wahzeeschi us Widsemmi at-nahze, dñihwoja Widsemneeki leelös zeemös, kurus Indrikis par pilsehtahm nofauz. Winnu mahjas bij no aptehsteem balkeem uszirstas, un tahs balsku starpas bij ar suhnahm pilditas, un duhmi isegahje pa weenu zaurumu laukä, jo skursteni to-brihd wehl ne bij. Ugguns-kurs bij kahdä bedre istabos widdü eetafahts. Prezzeschanaahs pee weg-zeem Latweescheem bij ihsta feewas virschana, un kas baggats wihrs bij, warreja feewim arri diwas un trihs feewas opnemt. Par laulatahm draudse-nehm wihti sawas feewas ne turreja, bet par kal-ponehm, un ja kahdam wiham patikkahs, tad wihsch arri sawu feewu likke fadedsinahs. Weena no tahm feewahm arween tahm zittahm preeskchnee-

ze bij un tahs zittas feewas bij schai par kalpo-nehm. Kad tehw nomirre, tad winna dehls ne-ween tehwa atstahru mantibu mantoja, bet arri winna feewas, un ta tad dehls sawu pamahti turreja par feewu! Pirms bruhtti winnas nahkama wihra nammä nowedde, fa-aizinaja ta wissus fa-wus raddus un sawas draudsenes, un nu kohpä ar scheem dseedaja weenu schkirschanas gauda dseesmu, kurrä ta fakkoht ardeewu fazziija tehwam un mah-tei, wijssem lohpeem un wijsai sawai dñintenei. Nolikta deenä tille bruhte zaur sawu zella-weddi bruhtgana nammä aiswesta. Ta fa feewas, ta arri behrni par itt neko ne tille turreti; wahjus un nesphehzigus behrnus nokahwe, no meitu-behrneem tik weena mahjäas tille paturreta, tahs zittas pahr-dewe, woi teem elka-deeweem uppureja. Behrni us-auge bes wissas mahzibas un dñihwoja sawu wezz-zaku grehkös. Ja lahdas ta faslimme, fa dohmaja, tas wairs ne zeltees, tad tahdu tee raddi no gultas rahwe un ar kiffeneem nosmazzeja. Sewischki behrni saweem wezzakeem ta darrija un dohmaja zaur to weenu mihestibas darbu peepildiht. Urrid-san tahdi, kas farrä bij ewainoti, no saweem beedreem pawissam tille nosisti, firmgalwi un nesphehzigi daudsfreis paschi feewim gallu darrijahs. Tee, kas pee winnu nahwes klahd bij un baltas drehbës bij gehrbuschee, fehdinaja to nomirruschu us krehsla, un tam preezigi usfauldamu dsehre us wiuna laimi tik ilgi, kamehr peedsehruschi pee semmes gulleja. Tahs nomirruschu meefas tille fadedsinatas un tee pelni tille mahla traufös paglab-bati. Ja wihrs bij mirris, tad arri daudsfreis wiana feewu lihds fadedsinaja. Tam nomirruscham kappä tille lihds dohti kahdi no wiana fir-geem, funneem, eerohtscheem, woi arri maise, kahda puddele allus, kemmes un nauda; feewahm lihds dewe addatu un deegus ir dsirklu. K. U.

Karsch ar Wahzsemneekem.

Wahzsemme, pahydallita gabbalu gabbalös, zaur to effoht nespheziga. Warrbuht! Bet azzim red-soht mums no Wahzsemneekem jakaunahs. Ne sinnu, woi tur tahla lauzeneekös tas arri ta irraid,

bet pee mums, te wairak us rohbeschu püssi winni fahk mums bristees wiesu un gandrihs kā par laupitajeem eetaisitees. Isteifschu kā. Jau aisepehren no muhsu klahjeem kaimineem, te tuhliht aise Bruhfchhu rohbeschahm atnahze pee mums kahda desmits wihr, tahdu pelnu scheitan maledami, ko mehs lihds schim gan effam smahdejusch, bet ko tatschu labbak paſchi warretum sawā kabbatā bahst; prohti tee bij stigglecki (keegelu strikhetaji). Schee pirmee mums nu gan dauds fahdes ne padarrija. Winneem bij gandrihs tahdi pat erohtsch, kahdas mehs jau labbi pashtam, ta us buddelu wihr. Bahru reiſi gan satifikahs krohgā ar muhsu wihrreem; bet mas ko weens ohtram padarrija. Atnahze ruddens; zik te bij samantojusch, tas arri te palifke; tukfchi gohje prohjam. Bet pehrngadd atnahze atkal Wahzsemneeki no Wahzsemnes widdus, it no masas walſts, no Lippe-Detmoldes, tikkai tschetri wihr. Tee iſſtrahdaja wiffu zauru waffaru keegelu zepli; ar wiffeem it kā labbi draugi iſſlida-meess, neweenu reiſi ar muhsu wihrreem us plazzi ne dewiſchees; un ruddeni winni atkal aiegahe prohjam us sawu semini, latrs kahdus simts rubelus un wairak sawā kabbatā fabehrufsch, kas muhsu paſchu rohkelneem teefham buhtu derrigi bijusch. Un scho pawaffaru foahlahs jau kahdi deſmit wihr ateet. Bet ko winneem padarrihs? Teem tahdi eerohfchi, ka ne drifkst neweens wianus aiftikt. Woi präſiſi kahdi teem erohtsch? Jau teifschu: Teem bij labbi mahzihts prahs, sahtiba, mohdriba pee strahdahanas ar Deewa peeluhgschannu. Sinni: kam tahdi erohtsch, tam peederr wiffa pasaule, kad winsch arri buhtu wiffu masas walſts lohzelis; bet kas tahdus erohtschus smahde, tam — balts spohlis, — kaut arri winsch buhtu wiffu leelas walſts pawalstneeks. Mannim leekahs ka fahdas karra finnas mums arri buhtu it parleku wehrā leekamas.

—e.

Sluddinashanas.

No 22tra us 23ſcho Webruari f. g. naſti tam Breſiſteſ ſaimneekam Jahn im Kähpoſtam pee Mel-

Brih w d r i f f e h t.

No juhmallaſ-gubernements augſtas waldbiſchanas pusses: Collegentrat G. Blaese, Zensor. Selgawā, tai 8. Merz 1860.

No. 42.

luscha krohga, us Tafſes leelzetta irr nosagts weens tumſhi ſils ſirgs, biſchicht ſtrihpains ar baſtu ſtrihpi pee peers, 6 gaddi wezz un 45 rubeli wehrts, ar wiffeem riſkeem ni ſtrikkli dſennauſchneem. Kas par ſcho ſahdſbu ſlaidru ſinav dohs pee Tukumas pilſteſas jeb Breſiſteſ muſchā, tas dabbuhs 15 rubli. pateižibas naudas.

1

Es darru ſunamu, ka es Leepajā, Leelajā eelā, Knieſ nammā, blaſkam Bahzu baſnizai, eſmu eeriktejis andeli no dſelſes un tehrauda leetahm, fur pahr-dohdu wiffadas ammatu leetas no teem labbakeem Englendern pabrikkeem, ſaktaſ, ſtruhwiftkis, wihles, chweles, ſaktus, knipſtangas, rohku-zirwus, platt-zirwus, ſahgus, ſwihkurbes (bohres), wiffadus naſchus, galloſas, dſelu ſkahris, grabyus u. t. j. pr.

2

Leepaja tai 26ia Janwarai 1860.

Joh. Huff.

Kahda muſchā ne zik tahlu no Selgawā, kahda ſpihſmanne (jeb wirtschafts gaſpascha), furrai labbas attestates, ka ſawu ammatu proht, labbu weetu usurgeem 1860 warr dabbuht. Lai tahda peemeſdahs Selgawā

3

Latweeschu Awischu nammā.

Ne prezzehts kutschers, kam labbas attestates, ſabdā muſchā ne zik tahlu no Selgawā us Surgeem 1860 labbu deenstu warr dabbuht. Lai peeteizahs Selgawā

3

Latweeschu Awischu nammā.

No Snikkeres Krohna pagasta teefas tohp wiffitee, kam kahdas taſtnas parradu präſiſchanas pee tabbmantas ta nomirruscha Snikkeres pagasta lohzelka Mikkel Sanderſohn buhtu, zaur ſho uſajinati, ſawas präſiſchanas lihds 24 tai Merza deenai 1860 pee ſchihs pagasta teefas peeteittees, jo wehlaki neweenu wairs ne klanshiſs; kā arri tee, kas tam nomirruscham parradā valikuschi, buhs ar ſawahm parradu atlihdinaſchanam pee ſchihs teefas, piumminetu terminu wehrā liſt.

1

Snikkeres pagasta teefā tai 5ta Merz 1860.

(Nr. 84.)

G. Eichwald, pagasta wezzalajš.
A. Georgy, ſtrihweris.

A w i s c h u

Basnizas

Nr. 10.

Jaunas finnas.

Irlawas basnigā tai 15tā Novemberī tai 23schā svehtdeenā vēžs wass. svehtku atswehtes eefwehtija jaunas ehrgeles. Lihds schim tur ehrgeles naw wehl bijuschas. Schihs ehrgeles irr no Tulkuma basnizas isnemtas, jo tur taggad jaunas leelakas zeltas, un schihs aksal no Leepajas ehrgele suhwetaja Herrmann a lunga kreetni pahrtasitas, itt jauki skannoht un 6 registerus (balss) turroht. Ehrgeles stahwoht 300 rubl. fudr. wehrtibā. Ehrgeles eefwehtijoht, effoht Irlawas skohlas behrni 67to Dähw. dseesmu us dauds balsim dseedajuschi un trummetes puhtuschi. Iai dascham labbam to jauku dseedaschanu klauscht affarina par waigeem birrusi. Lai schihs jaunas ehrgeles dauds palihds pee ustaisfchanas to zilwelku dwehselu eeksh Jesus Kristus.

Grohbinas pilshā, kur pehn Wahzu skohlmeisters un ehrzelneeks Kahrlis Willis nomirre, taggad zits, Schahberts wahrdā, par ehrzelneeku un Wahzu skohlmeisteru eelikts.

G. F. S.

Straikowizē (Behmeru semmē) eenahze nesenn ubbagodams sehns kahdās mahjās un luhdse dahwanas. Pa tam starpam tappe us behninu kahds maises klaips usnests. Sehns prohjam eedams, uslīde us behninu, nosagge maises klapu un aisenesse to sawai mahte, kura no ta preefsch behneem putru iswahrija. Ohtrā rihtā bij sehns nomiris, mahte un zitti behrni lohti faslimmuschi, jo sagtais klaips bij ar negantu Arsenika gipti fataisks un preefsch schurkahn nolikts. Iai sageem eet.

—ld.

peeliffums.

finnas.

1860.

Kahds wahrdas par mihestibas dahwann dohfschanu.

Ne aismirsteet labbdarrifchanu un isdallifchanu, jo tahdi uppxi Deewam labbi patihs. Gbr. 13, 16.

Ne ween daschs zeetais un fihstais buhs mahitajam woi pehrminderam us winna jautaschanu: "Naw kahds graffits pahri preefsch Bihbelu apghadafchanas darba (ieb: preefsch missiones u. t. j. pr.)?" grahbstdamees atbildejis: "naw wairak fihkas naudas," — woi: "peemirsahs lihds panemt, — zittu reisi!" — bet arri dascham preezgam dewejam buhs isdewigs dohfschanas brihdis daschureis ta pahrgahjis tapehz, Iai ne bij pee laika us to dohmajis un sawu peenahlamu teesu gattawuturrejis. Katis darbs gribb sawu sunnamu laiku; zittadi valiks nedarrihts. Iai irr laizigās leetās, pee fehfschanas un plauschanas, — tapalt arri garrigās leetās, pee Deewa luhgschanas, Deewa wahrdū klausfchanas, sw. walkarina bauidfchanas u. t. j. pr. Mihstu pukkli pеeseen dahrseeks pee meetina, lohkanu wihma-lohku stahda winsch tuwu pee klawas un eetinn winna fihgas schi lohka sardis, Iai ne-aplausch wehji, Iai ne nonihkst pa semmes wirsu lohschuajohht. Muhsu garris garris darbi irr arri tahdi wahrigi stahdini un irr lohti lohjami, Iai warretu valikt saldas smarschis un gahrdi auglu pilni. Sawas pateikfchanas un luhgschanas tu stahdi tuwu pee Deewa wahrdem un Sakramenteem, tuwu pee wisseem winna schehlastibas darbeem, tuwu pee tawas apgulfschanahs, kur winsch tevi seds, pee tawas zelschanahs, kur winsch tevi spirtgu mohdina, pee tawa darba, kur winsch tevi stiprina un svehti, pee tawas deenischkas maises, ko winsch bes tawa nopolna tew rohkā dohd. Kur peesefim gan sawus mihestibas darbus, sawas missiones dahwanas un sawu fizzibas-brahlu palihdsibu klah?

Kur zittur, ka pee Deewa leelas mihlestibas un palihdsibas! Gan schi pee katra sohla, ko sperram un pee katas elpas-wilfschanas; bet tiflabbli buhs zitti brihschi, kur to pafschu jo fwohli mannam, kur firds nessahs, tam mihsam Kungam kahdu sihmi doht, ka winnam pateikt gribbetu. Ne kawejees tad, bet dohd teefcham tam Pestitajam kahdu sihmi, tu mihsais mahzibas behrns, kad Winsch tewi pee sawa altara wedd un tevi par jaunu noswehti. Dohd sihmi, tu floslas behrns, kad seemas mahzibu nobeids un tu atkal pee wezzakeem mahjas pahenahkt taisees! Dohd sihmi, tu mahjas behrns, kad pahrlaufischanas deenā wezzakeem un mahzitajam rahniji, ka mihsais Deews tem palihdsejis pee-augt Deewa wahrdi mahzibas. Dohd sihmi, tu preezigs bruhtgans ar sawu bruhti, kad Winsch juhsu firds-wehleschanas veenehmis un juhsu rohlas un firds saweenojis! Dohd sihmi, tu tehwis un mahte, kas aukle jaunpeedsimmuschu un fw. kristibā atdsim-muschu behrninu! Dohd sihmi, kas tu no kahdahm bresimahm brihnischki isglahbts, no nelaimes pafargahts, no slimmibas isahrstehts, no zella mahjas pahrnabzis! Dohd sihmi, kad Deews tevi ar baggateem semmes-augkeem jeb zittu kahdu gohdigu pelau apfwehtijis! Dohd sihmi, kad Deews tevi ar masumu brihnischki usturrejis, ka zitkaht to atraitniti Zarvatā! Bet ihpaschi dohd sihmi pee winna wissuschehligakas eepreezingaschanas svehtā wakkarina! Pee Deewa leelas mihlestibas un palihdsibas svehtā wakkarina peefeeni sawas pateizibas dahwanas un sawus mihlestibas darbus ne-atraisamā wihsē! — Labs padohms naw katureis ois kahneem mellejams. — winsch wissuwairak ittin tuwu pee rohlas. Azzis ween ne mahk to ikreis useet. — Sawihsi tu sawu wahju mihlestibu kohpā ar tawa Kunga un Pestitaja warren mihlestibu, tad isees smarscha no tawahm firds pukkitehm un augti no tawahm tizzibas stihgahm. Man dohmaht, tew wairs ne peemirfisees lihs nemt sawu dahanu, — un sihka un rupja nauda arri wairs ne truhks. — Tu finni sawu Deewagalda laiku un deenu, un finni nu arri pee laika jau salift gattawu **to** naudu, kam jakriht basnizas uppuri, — un **to**, kas mettama tai iahdite, kur wirsu rakstirts: „Preefsch nabageem paganu brahleem,” — un **to**, kas lee-

kama ohtra iahdite, kur lassams: „Preefsch nabageem tizzibas brahleem.” Jeb ja tawā bas-nizā schihs 2 iahdites wehl ne buhtu atrohnamas, ne tahlu no leelajahm durwim, weena kreisā, ohtra labbā pufē, — tad eenesi kawu dahwanu pee mahzitaja; tas to fanems, peefishmehs un sawā weeta noliks.

Widsemmes draudsēs mahzitaji turra kram pagaftam, kas us nahlamu svehtdeenu pee Deewagalda aizinahs, kahdā neddefas deenā pehrminderā jeb zitta pagasta lohzelka mahjas fatatishchanas-mahzibū us zeenigu Deewagalda pee-eefchanu, — peenemim turpat arri wahjus jeb gluschi nefpehzi-gus draudsēs lohzelkus pee svehta wakkarina, kristi peenestus behrrinus, — un peeraksta Deewagaldneckus.

Daschās draudsēs irr nu mahzitajs un draudsēs pehrminderi tahu padohmu kohpā turrejuschi, ka turpat pee peerakstischanas pawaffaras reisē fanems missiones dahwanas und ruddens reise atkal tizzibas brahleem palihdsibas naudu, — jeb ohtradi. (Preefsch Bihbelu wairoshanas paleek pehrminde-reem ta apkahrt-staigaschana un dahanu-falassis-chana, kram sawā pagastā). — Un gauschi jauki tahdā wihsē us preefschu eet. Nu gan neweanam wairs ne peemirfisees, jo wissi to jau finna un no tam runna, un mahzitajs schinnis svehtdeenās to leetu basnizā wehl ihpaschi atgabdina.

Brahli mihsli, pahrdohmajeet, woi ne buhtu pee jums arri tā derrigs. A. P.—n.

• Israëla wezstehwu mitteki.

Israëla wezstehwi dschwoja Kanaäna jeb Palestinas semmē, deenas-widdus pufē, kur winnu gammibahm plaschakas weetas bija. Jau Ahbraams, kad tas Kungs winnu waddija us Kanaänges semmi, apmettahs Silema; ta bija pilsehta itt jaulā un augligā weetā tai schaurā schkehrs-eleijā starp teem falneem Gebal un Garizim. Wehl schodeen Silema irr gohda-pilsehta, kas sawas weetas pehz prett laupitaju uemahschchanahm drohschaka warr buht, ka dascha zitta. Ta eleijā, kas wiss-apkahrt isplattahs, irr pilna dahrzu un awoschu, un zella-gahjeemei rahdahs ka kahds auglu-kohku meschs. Ne tahl no schahs pilsehtas iseet ta schaura

¹ Paslattees Kanaänas lanikahri.

eieleija tāi plattakā Jabol lankā, augligā kaijumā, kur uppe tekk, ar wahrdu Jabol, un kalni un pekfalni jauki no wiffahm pufchim iżezekahs. Schi irr ta weeta, kur jau Ahbraäms apmettahs pee teem oħsoleem Mamre, un kur Jeħkabs mitte. Tas tihru m̄s, ko Ahbraäms tur bija pirzis, paſlikke winna iħpaschums. Winna deħli tur gannija sawus lohpus un pehzak Jeħkabs to dawwinoja sawam deħlam Jahsepam, kad tas Egiptes semm̄ par waldeeneku bija palizis.

Tur, kur ta falnaina Gwraimsemme us deenawiddus pufsi beidsahs, bija ta pilfeħta Luhs, ko pehzak par Beteli nosauze. No schahs pilfeħtas us riħta pufsi eijoht mahzija Ahbraäms pøvrekhsu Deewa ta Kunga wahrdi, un atsfklieħrah s no sawa braħla-deħla Latta. Tuwumā pee Beteles Jeħkabs fapni redseja taħs debbeż-żorrū un dabbu ja to apħollihanu taħdu: „Io semmi, wits ko tu gulli, doħċhu es tew un tawam d'simmumam, un taws d'simmumus buhs kā semmes piħschi, un zaure tew un tawu feħklu taps wiffas semmes jiltis fweħ-tas. Un wiñsch ustaifija Deewam altari, ko wiñsch eeprekejx bija fohlijs. (1 Mohs. gr. 29.).

Gebronas eelejja bija to weżżeħlu ibstani mittekk. Getiteri un Genakiteri tur dħiħwoja pirmak. No teem Getitereem Ahbraäms sejim pirke tħirumu un diwkahrtigu bedri pee teem oħsoleem Mamre. Tur wiñsch toħs engelus sawā nammā u sħnehme; tur Deewa winnam deħlu fohlija winna weżzumā; tur winna kappa weeta bija. Tur arri Jħsaäks dħiħwoja, un winna deħls Ġesawis, un Jeħkabs sawu teħwu tur aprakke. Tur Jeħkabs dauds sawu behdu pilnu deenu pawaddija, kamehr winna deħls Jahsep's winnu aizinaja us Egiptes semmi. Kristi żil-veki peħġlaik ġebronus nosauze par Ahbraäma fweħtu weetu; Muomedaneri weħl schodeen to siħme par Deewa drauga weetu. Pirmak tur bija redsams leels kafiss Deewa nams, schodeen Turku basniza. Wifsapħabt irr el-ħeb-kohli, oħsoli un wiħna dahrxi. Bet muhsu laikos schis widdus pa-wifsam narrik il-ġoġi kā Mohsus laikos, kad tee diwipadeesmit islu hukka f'ho semmi vahrstaigajha, un weenu stiħgu pilnu or wiħna-lekkareem nogħreex, kas diweem wiħreem us kahrti bija nessama. Us Judejas widdus pufsi ne taħlu no Versebas tuksnex

Aħbraäms arri kahdu briħdi mitte. No turrenes wiñsch dewahs us zeku sawu deħlu Jħsaäku tam Kungam uppureht us Morijas falnu. Bet Deewa wiħna paßla fu ħedda redsedam, wiñnu allайд un weħl fweħtu fohlijanu peelikk klaht.

Ne wiffai taħlu no turrenes starp Kahdes un Sur trihs deenu għażju no Jerusalemes, augligā weetā bija Wihlisteru pilfeħta Gerar, kur Ahbraäms un Jħsaks behdu laikā pagħlabba, bet schi patte bija arri ta weeta, kur gruħtas kahrdinasħanas un paġemmoxħana abbus spaidi. Bittas weetas, kas no to weżżeħlu laikem peeminnamas, irr schahs: Sodoma un Gomorra, taħs pilfeħtas, ko Deewa or uggini un feħru samaita; bet toħs sawejus Deewa isglahbe no taħda vohsta. Ta weeta starp Dan un teem Jardaka awf scheem liħds Damasku bija tas kaijums, kur Ahbraäms ar mas speċka. 4 Leħniran karra speħlu apkahwe un wiñnu roħkahn sawu braħli Lattu un wiñfu luapjumu atneħħme.

Israëla behrni tuksnex.

Nihles uþpes riħta-pu ffè no taħs weetas, kur ta uppe dallahs, bija Goħsenes semme, kur Israëla laudis mitte, atschirkli no teem Egiptereem auge un waixojahs loħli. Kad tee Egipteu Leħnini ar nescheħħliż zectu kafposħanu toħs gribbeja is-niħżi-naħħ, tad Deewa winnus israhwe no Warajis roħkahn, un likke Mohsu teem par waddoni, lai tas toħs atpakkat westu us apħolli fu ħwussemmi. Domhekk Deewa toħs ne waddija ja Wihlisteru semmes-żekku, jebschu tas tas ih-sakka bija; jo Deewa fazzija, ka tas teem laudim ne palek schehl, kad tee karru reds un un tee atħal us Egiptes semmi at-greeshahs; bet Deewa waddija toħs apkahrt us tuksnexha zeku pee Sinai falna, kur wiñsch teem sawu bausliju dwejje un toħs aizinaja par sawiem laudim, iħpaschi par Deewa laudim.

No Goħsenes Israëla laudis staigħajha liħds taj-elejja, kas eet us tuksnexha kalkun em un tee apmettahs Sukotā. No turrenes dewina sħundas liħds pašħażam tuksnexx roħbesħahm. No schejjnejes semmes żekk eet us to schaurumu Suez; bet Deewa Israëlam paċċebleja f'ho zeku ne u sħnem, bet us kaijum u pei juhras mallas greestes, kas no

kalneem un no farkanas juhreas irr ta ka aplenkts. Tas Kehniisch Warauis dohmaja, Israëla behrni effoht apmaldijuschees un dsinnahs teem pakkat ar ratteem un ar wissu sawu karra-spehku. Preeskch zilweku azzim teem nekahda isbehgshana wairs ne bija redsama. Bet zaur ta wissuwarrena Deewa rohku Israëla behrni tappe isglahbtu un winnu waijataji ienihzinati, ta ka wissu laudis istruhzingahs un isbihjahs preeskch ta Kunga. Ta juhra zaur stiyrus austrina wehju notezzeja wissu naakti un valikke faufa; uhdens pahrschkihrahs un tai weetä, kur juhra kahdas feschas stundas platta, tur Israëla behrni pahrgahje faufahmi kahjahn; uhdens bija teem par muhri pa labbu un pa kreis rohku. Tee Egipteri dsinnahs teem pakkat, bet rihta-krehsfåta juhra atgreesehs un apklahje wissus Warauis ratus, jahtneekus un wissu winnu karra-spehku, ta neweens no winna laudim ne atlikke.

—9—u.

M a h t e.

Deewabihjigs wihrs gahje us basnizu, kur patlabban fugginekeem Deewa wahrdus fluddinaht gribbeja. Ne tahlu no basnizas — teesham prefim — sehdeja wezzigs matrohesis schenkes durwju preeskchä, kahjas krustam falizzis un zigarrinu multe kuhpinadams. Ar nizzinaschanu un dušmibu winsch tohs usluhkoja, kas no winna beedrem us Deewa nammu prohjam steidsahs. Winnam ne bij nekah-

das ruhpes par sawu dwehfeli, nei arri winsch bij atsinnis to weenu leetu, kas waijaga. Sweschi-neeks garram eedams matrohisi usrunna, waizadams: „Drangs mihtais, woi ne nahkseet ar manni libds us basnizu Deewa wahrdus klausitees?“ Matrohesis tam itt sihwi atbild: „Né, tas nam man waijadsigs.“ Bet sweschi-neeks wehl jo mihsigaki runna: „Juhs gan laikam sawu muhshä dauids kaunas deenas effat redsejuschi; woi juhsu mahte irr wehl dsihwa?“ Matrohesis pazell sawu nokahruschi galwu, usskatta swescho itt zeeti un nei puschu plehstu wahrdus ne runna. Bet sweschi-neeks wehl ne apnihst prassidams: „Nu mans draugs, kad juhsu mihtia mahte schè buhtu, ko dohmajeet, kahdu i adohmu winna gan jumis peedohtu?“ Schis wahrdus „mahte“ matrohsim kā nasis zaur sirdi gahje, winsch uszehlahs un affaras no azzim flauzidams ar sweschi-neeku us basnizu steidsahs.

L i h d s i b a.

Runzis dsirdeja, ka tas no lauwu un tihgeru flakas effoht. To es warreju dohmaht, fazzija schis, ka man tahdi augsti raddi. Nu winsch muguru un asti augsti pazehle. Tik fkahde ka runzis valikke runzis ka bijis. Ta daschi nabhadfini lepojahs ar faweeem baggateem raddeem, kas us scheemi neko ne gribb skattiht. Täpat gaddahs daschdeen arri tahdi baggati, kas no faweeem nabbaga raddeem mas ko gribb finnaht.

B—nn.

Labbibas un prezzi tigrus Nihgä tai 7. Mai 1860 gaddä.

M a f f a j a p a r:	Nihgä.		Leepajä.		M a f f a j a p a r:	Nihgä.		Leepajä.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
½ Tschetw. (1 puhru) rudsu 175 libds	1	85	2	—	½ puddu (20 mahrz.) dselses	. 100	1	10	1
½ " (1 ") sveeschu 280 —	3	—	3	25	½ " (20 ") tabaka	. 115	1	20	1
½ " (1 ") meeschu 160 —	1	70	1	90	½ " (20 ") fehlihu oppinu	2	70	2	30
½ " (1 ") ausu . 115 —	1	20	1	20	½ " (20 ") schab, zuhlu gall.	2	55	2	—
½ " (1 ") firnu 200 —	2	30	2	30	½ " (20 ") frohxa linnu	2	50	2	—
½ " (1 ") rupju rudsu milt.	1	75	2	—	½ " (20 ") brakka linnu	1	25	1	20
½ " (1 ") bihdelet. 240 —	2	60	2	75	1 muzzu linnu fehliu . . .	libds	6	50	5
½ " (1 ") " sveeschu milt.	3	60	3	25	1 " hisku . . .	9,50	9	75	9
½ " (1 ") meeschu vuoraim.	2	30	—	—	10 puddu farkanas sahls	. . .	4	80	4
10 puddu (1 birlawu) feena . 350	4	—	—	—	10 " baltas rupjas sahls	. . .	4	80	4
½ " (20 mahrz.) sveesta 350 —	3	70	3	20	10 " " finalkas "	. . .	4	80	4

Siefnigi pateizam tai kristigai Webs- un Jaunsaules draudsei, kas 20 rubl. 50 kap. preeskch missionareem un tai kristigai Subbates draudsei, kas 9 rubl. 40 kap. preeskch tizzibas brahleem Sibiria atsuhtijuscas. —

B r i h w d r i k k e h t.

No juhmaslas-gubernements augstas waldischanas pusses: Collegienrath G. Blaese, Bensor, Zelgawä, tai 10. Maij 1860.
No. 81.

Awischu

peelikkums.

Missiones

Nr. 10.

finna s.

1860.

XXXVII. Par Deewa walstibn paganu
starpa.

10. Madagaskares - salla.

(3)

Ies. 55. 8—11. Mannas dohmas ne irr subfu dohmas, un juhfu zelli ne irr manni zelli, fakla tas Rungo. Jo itt kā ta debbeis augstaki irr ne kā ta semme, tā irr manni zelli augstaki ne kā juhfu zelli, un mannas dohmas ne kā juhfu dohmas. Jo itt kā tas leetus un kneegs no debbeis kriht un turv ne atgreeschabs, bet flappina to semmi un darru winsku augligu un sallojam, ka ta dohd fehlu tam fehjejam un mäsi tam ebdjejam. Tä-patt buhs mans wahrds, kas no mannas muttes isheet, tas neatgreesfrees pee mannis tulfsch, bet darris to, tas tam patiks, un isdohfees labbi par ko es te fuhtu.

Mihlee missiones draugi, ko mehs lihds schim jums stahstijam par to missiones darbu un winnas angleem, tas skaidri rahda, ka arri tē ta Runga dohmas un zelli irr augstaki par muhfu dohmahm un zelleem. Jozik tur irr strahdahts, zik tur karstu luhgshchanu zeltas, zik affaru isleetas, zik breesmu un neewashchanu iszeestas, — un tomehr wehl ne warw wiš fazziht, ka ta Ewangeliumu gaischums irr pahrspehjis to paganu tumfibū; jo kad tai mallā arri labs pulzinsch to Kristus mahzelku, kas jaur wiſsu spaidishchanu un spihdsinashchanu ne irr wiſ nospresti, tad teem lihds schim wehl jafshyjabs no winnu naidneeku warras. Patte Rehnineene ſawā ſtihwā neschehligā prahā wehl arweenu pastahw un ne griss un ne griss wiš tam Deewa wahrdam walas kaut. Bet ko tomehr prett to warrehs isdarriht? Mehs schodeen wehl peeminnejam, ka tam Deewa wahrdam ne buhs atgreesfrees tulsham, bet tam buhs isdarriht, par ko tas fuhtihts. Schee

wahrdi lai mums par preezinaschanu un par tizzibas un zerribas apstiprinashchanu, kad lihds schim wehl no Madagaskares missiones druwas ne warram wiſ stahstikt, ka tas plauschanas laiks ar fawni preekur irr atnahgis. Nahkt wiſch tak nahks, — kad, to Deews tas Rungs ween finn. Mehs lai tik goidam un zerrejam. Tahdā prahā, mihlee laffitaji, peenemmeet wehl tahs jaunakas finnas par scho mallu, ko jums winnureis foħliju.

No ta laika, kad Ġulenderu un Sprantschu karra-fuggi 1845tā gad, bij faschahwuschi to ohftas pilfatu Tamatawi par seftineem gaddeem neko ne dabbuja dsirdeht par Madagaskari. Tad 1852tā gad, Maurizius fallā atnahze no Madagaskares ta finna, ka tur ta kristitu lauschu spaidishhana druzin ef-foht rimmufes un ka paschā galwas-pilfatā tee waldineeki jo wairak nessotees ar Eiropas laudim kā neka satiktees. Nu Londones missiones beedriba ne bij kuhtra sawus wehstneschus atkal turp fuhtiht. Iswehleja tahdu wiheru, kas jaw fenn laikem par Kluffas juheras fallahm missiones darbu ruhpigi bij strahdajis, prohti missionaru Elli. Schis no 1853—1856tam gaddam trihs reis Madagaskares fallu apmekleja un plaschi issstahstijis, ko tur at-raddis.

Maurizias fallā atnahgis wiſch no teem is Madagaskares isbehguscheem kristiteem dabbuja finnakt, ka pats Rehnineenes dehls, kas paganu mahnus jau fennak bij atmettiſ, wehl pastahwoht kristigā tizzibā; tee zitti kristiti gan wehl daschadas spihdsinashchanas zeefchoht; bet orri wehl stipri turrotees pee kristigas tizzibas un winnu pulzinsch pasleppen wairumā eijoht. Ġulenderu waldineeki un kaupmanni stipri kahroja, ar Madagassefcheem beedriba

uszest un tāhdā prahātā missiōnaram Ellim lihds de-
we grahmatu pee Rehnineenes rakstītu. Pilns zer-
ribas šis nu pahrzehlāhs us Madagaskari. To-
mehr Tamatawes pilſatā winnu ar ihſi labbu prah-
tu wis ne peenehme; laudis wehl peeminneja, kas
1845tā gaddā bij notizzis. Missionars par to
dauds ne behdaja, bet grahmatu laide pee paschas
Rehnineenes, lubgdams, lai winnam pakautu pee
tāhs no-eet paschā galwas-pilſatā. Kamehr no tur-
renes abildu gaidija, missionars gan labbi war-
reja nomanniht, ka tee fallas-laudis labbi deesgan
iſſchihre tohs, kas winneem preefch 7 gaddeem
tik leelas breesmas bij padarriuschi, no teem Ewan-
geliuma wehſtneſcheem. Schohs gan uſteize par
gohma-wihreem un ihpaſchi flawēja to labbum, ko
ar sawahm ſkohlahm bij atneſſuschi. Pehz diwi
neddekahm Rehnineene atrakſtija gan ar gohda-
wahrdeem, bet tā kā aileegdama missiōnareem tāh-
lač eet; lai pee laika atkahpjotees, pirms tas dru-
dšu laiks peenahkschoht. Ellis ſcho atbildi pe-
nehme par labbu un turklaht arri dabbuja ſunah,
ka teem Gulereru kaupmanneem Maurizijs fallā
atkal buhſchoht brihw tē andeletees, ja 1500 dahl-
derus makſaſchoht. Wehl winsch weetu-weetahm
ar teem kristiteem warreja ſa-eetees un zaur ſchein
grahmatas un naudas pee teem noſuhtiht, kas pa-
ſchā galwas pilſatā fawas tizzibas deht zeetumā
bij.

Nahkamā gaddā Ellis atkal bij Tamarinē; jaw ar
labbaku prahtu winnu peenehme ne kā pirmo reiſi.
Augſti un leeli fungi winnu apdahwinaja un luhdse
pee winneem ſeemotees; arri to missiōnaru puhlinu,
kas eeprekkchā tē bij ſtrahdajuschi, winni wis ne
fmahdeja. Jaw Ellis zerreja, ka par ihſi laiku
atnahkschoht no Rehnineenes pawehleſchana, ka
warroht pee winnas no-eet, — kad peepeschī ta
ſinna atnahze, ka Maurizijs fallā kolera fehrga
effoht zehluſees. Madagaffeschi lohti bihſtahs no
nahwes, winni tāhs nu peeminneht ne grīb; ta-
pehz ſtarp winneem aplam ne redſei wihrū woi ſee-
wu ar ſirmeem matteem; tohs iſpluhz, kad ween
ſahk rāhditees woi nopehrwe, lai tikkai newveens ne
redſoht nahwes wehſtneſchus. Kad nu dſirdeja par
kolera fehrgu, tad wiſi laudis jaw trihzedami trih-
zeja, un no Rehnineenes ar ſteigſchanu atnahze zeeta

pawehleſchana, nekahdu zilweku zauri laift, kas no
Maurizijs nahkoht. Tā arri Ellim oħtru reiſi
wajadſeja aiseet, pirms galwas-pilſatā bij nonah-
zis.

(Turplikam mairak.)

Gr.

Ahdas behdas daschureis Kristus tizzi- geem Turku ſemmē jazeesch.

Nu jau 4 gaddi, kamehr Turku larsch pabeigts.
Lai gon torefi Turku Keisers meera derribā apſohli-
jahs kristitus zilwekus tāpat kā Muameda tizzigus
aileahweht, tad tomehr pehz tam reiſu reiſehm Alvi-
ſes dabbujam laſſiht, ar kahdahm bresfmahm wehl
lihds ſcho baltu deenu ſchurp un turp kristigus zil-
wekus waiſa. Itt ihpaſchi Turkeem, kas muhſu
tizzibū peenemim, daschureis jo ſeelas mehkas ja-
zeesch. No tam gribbu pahri notifikumus paſta-
ſiht.

Wuads Gwendis, Turku tizzigs teefas-lungā, 24
gaddi wegs, dſhwoja ar ſawu 20 gaddi wegzu ſee-
wu Wilipperu pilſatā. No kristiteem zilwekeem to
preezas wahru no Jesus Kristus dſirdedam, winſch
to tizzigi peenehme un jo deenas jo wairak ſawā
ſirdi pehz tam kahroja. Bet winna raddi un draugi
to nomannidami, ſohbus greſe un leelā niknumā
ſchnahktin ſchaalze. Wuads Gwendis aileahweht
ar ſawu ſewu us Konſtantinopeli. Tur winsch pee
Amerikas missiōnareem apſargachanu, pawehni un
uſturru atradde un likahs ar ſawu ſewu un maſu
behrnu kristitees, to wahru Brihmannis peenem-
dam. Bet arri tē Brihmannum ne bij meers. Itt ihpa-
ſchi winna ſewas mahte, kas ſtipri pee Turku tiz-
zibas turrejahs, daschdaschadi nophlejahs ſawu
meitu un maſo behrnu pee Turku tizzibas atgreet.
Nedſedama, ka pahrumoht ne ſpehjoht, mahte
luhdse, lai Turku teefas ſcho leetu iſmeljejoht. At-
nahze 2 teefas-lungi un iſprassija, woi Brihman-
nis ne effoht ar ſawu ſewu nabbadſibas, parradu,
pahrrunnaschanas jeb zittas kahdas leetas dehl ſki-
ſtigu tizzibū peenehmis. Bet kad winsch us tam
ſkaidri un drohſchi atbildeja, ka tikkai paſcha ſirds
us tam effoht dſinnuſi un ſkubbinajuſi, tad teefas-
fungi dewahs meerā, ſazzidami: Pehz Keisera pa-
wehleſchanas taggad iſkatram pawalſneekam effoht

brihw sawu tizzibū turreht. Brihmannis ar sawu seewu un zitteem kristiteem zilwekeem slaveja Deewa, ka behdu deenas bij tik ahtri pahrgahjusbas un preezajahs par to Deewa meeru, ko sawā firdi zaun Ewangeliuma tizzibū fajutte. Bet newilloht behdu mahkonat alikal fazehlahs. Brihmannia wiftiga seewas-mahkte pa wisseem Turku tizzigu nammeeem ne-apnikkusi gahje un wihrus un seewas luhgutin luhdse. Iai palihgā nahkoht winnas meitu no kristigas tizzibas atpehlit. Behz 2 neddetahm atanahze zitta teesa, kas pimeju teesas-kungu spreedumu apgahje un Brihmannia seewu im behru us Turku tizzigu nammu pawehlejo aiswest. Arri patš leelakais Turku ministers tahdu pawehleschanu islaide, ja Brihmannis kristigā tizzibā paleekhoht, tad ſchē Konstantinopelē ne warroht. valikt, bet tam tuhlyht pilſots un Turku semme ja-atstahjoht.

Brihmannis aisgahje ar seewu un behru pahr juhru us Maltas fallu, kas Ensendereem peederr. Tur Ewangeliuma tizzigi winnu ar preeku uſnechme un winsch taggad Deewa wahrduš un fw. rafstus tur jo ſirſnigi mahzahs. Iai pehjdeenās no ſchihſ dahrgas mantas ſaweeem brahleem, teem Turku tizigeem, warretu pasneigt un tohs pee Ewangeliuma tizzibas peegreest.

Salonikas pilſata, ko wezzes laikos par Tefſioniku ſauze, baggats kaupmannis dſihwoja, Selims Ahga wahrda. Winsch lahdureis itt ehrmigu ſapni redjeja: Turku tizzibas tehw̄s un leelakais praweets, Muameds, Deewa nammā ſawas mahzibas fluddinaja, bet kaupmanni itt nebuht ne uſluhkoja. No rihta ſtaftija kaupmannis ſcho ſapni ſawam labbam draugam, ſtipram Turku tizzibas zeenitajam. Schis atbildeja: Tu deenas par kristi zilweku palikſi. Ta arri bij. No ta laika winna ſids pehz Deewa wahrda un kristigas tizzibas kahroja. Winsch regahdaja ſew Dahwidā dſeefmas, jannu Testamenti un zittas fw. rafstu grahmataš un ſadraudſejahs ar kristiteem zilwekeem, kas winnam tohs ſwehtus rafstu jo wairak iſſlaidroja. Selims Ahga jo dſillaki ar kristigu tizzibū ee-paſunnes, to arri wairak zeenija un miheleja un heidſoht zeeti apnehmahs Jesu Kristu par sawu ſkungu un Peſtitaju preeſch wiffas paſaules apleeziinah. Winsch atſlahjahs no Turku tizzibas fal-

poſchanas un winnas likkumeem, ſwehtija muhſu ſwehtdeenu, (jo Turki ſwinn peektdeenu) un zil ſpehdanis kristigas draudſes ſapulzeschanas apmekleja. Bet Turku tizzigi to redſedami, meerā ne dewahs; tee bija jo wairak niknuma pilni, kad nomannijs, ka kaupmannis arri sawu ſeewu, ſeewas-mahſu un deenesta meitu kristigā tizzibā bij pamahzijis. Selims Ahga nopratte, ka nu labbi ne buhſchoht. Bet winsch tāpati darrīja, ka tas prezzi-necks Ewangeliumā, kas dahrgu pehli atraddis, nogahje un wiffu pahrdewe, kas tam bija, un to pierke (Matt. 13, 45, 46). Selims Ahga preezigi ſawu nammu un wiffu baggatu eodſihwi, ſawus raddus un draugus Kristus dehl atſtahje un ſleppeni ar ſeewu, 4 behrnejem un kalponi us Konstantinopeli aisbehdse, tur apſargaschanu pee Amerikas miſſionareem mikkledams. To arri dabbuja. Bet Turki meerā ne likkabs un winnu pee teefahm apſuhdjeja. Miſſionari to padohmu dewe, lai us Maltas fallu behgoht. Ar Deewa palihgu tee tur laimigi nonahze. Rahds mahz. no Galantes ſemmes kaupmanni ar winna peederrigeem wehl jo ſkaidraki krist. tizzibā pamahzija un tad kristija. Selims Ahga peenehme to wahrdu Eduard Williams. Ewangeliuma mahziba winnam jo deenas ſaldaka palikke un to dahrgu pehli, ko bij atraddis, wehlejahs labpraht arri zitteem paſneigt. Williams us miſſionara ammatu ſataiſijahs un kad 4 gaddi ſirſnigi ar Deewa wahrdeem bij publejeeſ, tad to par miſſionari eeswehtiſa. Williams taggad ik ſwehtdeenas un daſchu reiſ arri neddelas deenās Konstantinopelē kristi zilweku luhgſchanas-nammos to wahrdu no ta krusta ſista ar leelu preeku fluddina. Lai Deewa winna darbu ſwehti. Un lai tas wahrds pee dāndi dwehſelehm ſwehtitoħs un ſintkahtigus anglus nestu.

Indijeru tauta.

Indijeri, kurrus arri par Indu ſauz. dſihwo tannis baggatas un augligās ſemmēs ſtarb tāhni leelahm ſtraumehm Indus un Ganges. Indijeru tauta no paſcheem pirmeeem laikeem irr gudra tauta bijiſti, to mehs no winnu warreneem darbeem un no winnu ſwehtahm grahmatahm, ko par Wedas ſauz, warram redſeht. Wiffa tauta ſchikrāhs

eekſch tschetrahm lauschu fahrtahm. Tur irr: preeſtei, karra-wihri, semmes-fohpeji un animatneeki. Ta kahds no weenas fahrtas ar ohtras fahrtas zilweku runna woi beedrojahs, tad to par to leelaku grehku turr, un tahdu zilweku, kas to darrjis, ta kahdu neschkifstu no winna pirmas fahrtas pawiffam ismett. Indijeri gohda weenu Deewu, to neredsamu awotu wissu radditu leetu, un fauz winnu par Barabrahma. Baschi Indijeri fakka, ta winnu Deews treijads effoh, prohti: radditajs jeb Brahma, usturretajs jeb Wisschnu, un teesatajs un poftitajs jeb Schiwa. Pehz zehlahs weens jauns tizzibas mahzitajs, wahrdā Buddha, un winna tizziba wehl pastahw pee Kinesereem, Japanereem, Tibetanereem un Mongoleem. — No ta laika, kamehr Eulendereem weens leels semmes-gabbals Indiā peederr, tifke arri Evangelium am durvis atdarritas, un dauds meera-wehstneschi to swehtu missiones darbu pee nabbaga Indijeru tautas strahda; starp scheem strahdneeleem irr arridsan muhsu mihtais missionars Kremmers. Lai tas Kungs swehti winna gruhtu darbu ar bagateem augfeem, pee nabbaga Tamuleem. R. U.

Woi tawa firds stipri pastahw prett fahrdinashanu?

Bija pee mumis kahds jaunekis, Anzis wahrdā, ta rakta missionars Liepeld no Veteles Afrikā, kur Ottentotti un Kapperi dīshwo, furrus juhs no muhsu missiones stahsteem paſihsteet; schis jauneklis jaw wairak ta gaddu par puſhi bija kahdam brand-wihna kuptscham, kas pee mumis weetu weetahm ar fawu prezzi brauz, laudis mahnidami. Kad tohs nu ar tahdu apkahrtbraukschanu tak dauds pelnas ne warreja fakraft, tad winna kungs winnu tifke schenki par schenkeri. Daschu reiſi es to jaunu zilweku biju ar leelahm bailehm redsejis tai weeta stahwam, kur dsehraji deenahm un naaktim wahrtijahs. Kur tik dauds jaw krittuschi, ta appalsch

fewi dohmaju, tur gan schis jauneklis, kas ne fenn wehl no paganeem pee kristigas tizzibas bij atgreeses, arri drihs kritihs. Bet kad nefad pee winna ne redseju, ta buhtu cerebis, pehz winnu proſſiju, ta winſch no ſcha grehka, furra tik dauds ir wezzu ir jaunu, ir wihrū ir feewu, ir pagam ir kritisu, pofta eet, lihds ſchim warrejis fargatees. Anzis atbildeja: Tſchetas leetas irr, kas man lihds ſchim paſarga un ta es ſtipri zerreju, paſargahs joprohjam no ſcha grehka; prohti: Deewa ſchehlaſtiba; manna ikdeenischkiga lubgſchana; tad wehl ta es atgahdaju,zik ſtipri preeſch 15 gaddeem ſchis grehks man bij famaldſnajis, un ta ſhee nabbadſni taggad man gan warri pamohdinah, ta es winnus noschelou, bet ne ta es winneem lihdsi darru." — Mihtais laffitajs, woi tu ne finni daschu labbu zilweku, kam ta frohgabubſchana, ta winſch deen-deenahm redseja neween par fahrdinashanu, bet arri par paſuſchanu bijuſi? Es Deewam ſchehl daschu tahdu finnu. Ak faut tak iſkatas, kam tahda fahrdinashana uſeet, gribbetu mahzitees no ſcha jaunekla, zik labba leeta irr, kad firds tohp ſtiprinata zaur ſchehlaſtiba. (Ebr. 13, 9.). Gr.

Sluddinashanas.

Grahmatu vahdeweis Harry Dohuber gno Lee-pajas irr 1ma Webruari arri Kuldiga grahmatu bohti ceriftejis, kur warr dabbuht virelt wissadas Wahzu un Latweefchu grahmatas. Atrohdams Kuldiga, kaupmann G. Schmidt nammā un Lee-pajā Leela eelā, Spizzmakara nammā. 2

31ma Maijī 1860 un tats deenās pehz tam Preecules baſnizkunga muſchā par ſlaideu nandu nhtrupē isdohs: ſrgus, aitas, bittes, rattus un fammanas, ſrgu rihtus, muſchās-ſtabu leetas (arri jaunas ſlawihres no G. J. Gebauhr. Sen. Koenigsbergā), Dahrſa un kuſnas leetas, ammatneeki leetas, apkalti fohtatanki, gultu un galda drohnas un wehl dauds tahdas namma-leetas.

G. Hugenberger,
Preecules mahzitajs.

Bri h w d r i k k e h t.

No juhmaslas-gubernements augſtas valdischonas pusses: Collegienrath G. Blaese, Jensen. Zelgawā, tai 17. Maijī 1860.